

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Pedagogická fakulta

Katedra germanistiky

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: **Bc. Eva Doulová**
Název diplomové práce: **Imperativ im DaF-Unterricht**
Vedoucí diplomové práce: Mgr. Jana Kusová, Ph.D.
Oponent diplomové práce: **Doc. PaedDr. Hana Andrášová, Ph.D.**

Vyjádření oponenta diplomové práce:

Imperativ, jeho možnosti a způsoby použití v německém jazyce, jakož i práce s imperativem ve výuce němčiny jako cizího jazyka – to jsou nosné pilíře předložené diplomové práce. V úvodní teoretické stati se Eva Doulová věnuje imperativu z jeho lingvistické stránky. Začleňuje ho do gramatického systému němčiny, popisuje jeho způsoby tvoření, užití ve větě i možnosti opisného vyjádření. Každé své tvrzení dokládá řadou vhodných příkladů. Šestou kapitolu pak věnuje srovnání imperativu v češtině a němčině. První věta je poněkud překvapivá: „Der Imperativ hat im Tschechischen eine Appelfunktion“, jakoby tomu bylo v němčině jinak. Následně je způsob tvoření (trochu zjednodušeně) formulován jen pro němčinu, na češtinu autorka práce zapomněla („Formell bildet man den Imperativ im Deutschen vom Präsensstamm des Verbs.“). Čeština v této kapitole obecně přichází zkrátka, zcela chybí základní systematické pojednání o imperativu v češtině, namísto toho autorka uvádí jen specifické příklady.

Zvláštní pozornost zcela jistě zasluhuje použití imperativu ve frázích. Pozoruhodný je ale autorčin výběr frází. Uvádí fráze se slovem „Büh“, následují „problémy a útěcha“. Škoda, že se ve výběru nezaměřila více na fráze z oblasti každodenní komunikace.

Osmou kapitolu zahajuje diplomantka pojednáním o kritériích posuzování kvality učebnic. Uvedené informace jsou chaoticky uspořádané, nepřesně formulované (např. str. 34: „die Aussprache sollte in Büchern trainiert werden“), kapitola

nekoresponduje dostatečně s tématem práce a v celkovém kontextu působí rušivě. Podobně zjednodušeně je v deváté kapitole pojednáno o způsobech práce s gramatickým učivem, o výběru učiva, typologii úloh a cvičení apod. Vypadá to, jakoby se diplomantka lekla, že práce nebude dost rozsáhlá, a proto začala sepisovat neutříděně věci, které s tématem diplomové práce souvisejí jen okrajově. 8. i 9. kapitola jsou natolik nepřesné, že není možné se jim v tomto posudku detailně věnovat.

Empirická část začíná až kapitolou jedenáctou, v níž se diplomantka zabývá analýzou několika učebních souborů pro výuku němčiny na základních školách, přičemž se cíleně soustředí hlavně na práci s imperativem a ostatní charakteristiky souborů ponechává smysluplně stranou. Její postřehy jsou zajímavé, někdy ale opět značně chaotické. Např. u souboru Macht mit se dozvídáme, že bude analyzován jen 2. díl, protože v 1. díle se imperativ nevyskytuje, nakonec jsou ale uvedeny instrukce z dílu prvního a druhý díl analyzován vůbec není. Podobně povrchní jsou analýzy i všech dalších souborů. V kapitole 11.2 se autorka obrací k řeči učitele, vypisuje všechny pokyny učitele, které kde k danému souboru našla, bohužel je ale vzájemně neporovnává, nevyhodnocuje a nedochází k žádným závěrům. Zůstává pouze na rovině konstatování stavu věci.

V podkapitole 11.2.2 se pak diplomantka pokusila o vytvoření vlastních textů, v nichž se imperativ vyskytuje, neuvádí ale, jak je následně využít pro práci s imperativem v hodině a jak tato část zapadá do celé kapitoly.

Až na konci celé kapitoly se diplomantka dostává k jádru své práce. Analyzuje, na jakém místě a jakým způsobem se žáci v učebnici setkávají s imperativem, uvádí konkrétní příklady. Zajímavá je tabulka na straně 67, která shrnuje nejzákladnější postřehy ze všech učebnic. Bohužel se ale omezuje jen na to, zda konkrétní jev v souboru je nebo není uveden, nezohledňuje množství, rozsah použité slovní zásoby, typologii úloh a cvičení a ani způsob prezentace. Škoda.

Diplomová práce Evy Doulové vyústí do návrhu dvou vlastních vyučovacích hodin, v nichž se diplomantka cíleně zaměřila na prezentaci, nácvik a použití imperativu ve výuce. Oceňuji, že dobře formuluje výukové cíle a snaží se o pestrost výuky.

V závěru práce zcela postrádám diskusi, vyhodnocení analýzy učebnic, závěrečné odborné shrnutí závěrů, ke kterým diplomantka došla. Resumé, v němž popisuje, čím se v práci zabývala, tuto úlohu nenaplní.

Práce je psána německy a vykazuje dílčí jazykové prohřešky, které však nepřekračují únosnou mez. Jako doklad uvádím několik příkladů:

Str. 13 – „[...] gibt es da mehr Möglichkeiten.“

Str. 27 – Dobrou chuť.!

Str. 32 – „[...] eine große Menge der Bücher von Büchern, die [...]“

Str. 33 – äußere Gestattung

Str. 35 – „Wasch die deine Hände!“

Str. 66 – Fragensätze

Neprofesionálně působí uvádění nových kapitol. Každá nová kapitola patří na novou stranu. Citace *Nového encyklopedického slovníku češtiny vybočuje z běžného úzu* (Imperativ - CzechEncy, © 2012 – 2017, [b. r.]). Totéž platí i o slovníku Lingea (Lingea – Lexicon 5, elektronisches Wörterbuch [cd]).

Otázky k obhajobě:

- 1) Na str. 14 uvádíte, že „Použijeme-li v rozkazovacím způsobu slůvko „bitte“, působí výpověď zdvořileji, ne tak přísně.“ Slovíčko *bitte* (bez částic *doch* nebo *mal*) má v německé rozkazovací větě však jinou funkci než české „prosím“. Nevyjadřuje zdvořilou prosbu, ale naopak rozkaz (např. *Mach bitte schnell! Pospěš si!; Iss bitte nicht so viel! Nejez tolik!*). K obhajobě si, prosím, připravte shrnutí, jak je ve vámi analyzovaných souborech slovo „bitte“ používáno.
- 2) Podobnou analýzu si připravte i k použití slůvek „mal“ a „doch“ a ukažte cestu, jak s nimi ve výuce pracovat.
- 3) V čem spatřujete největší zdroje chyb při použití imperativu v němčině?

Závěrečné stanovisko:

I přes řadu dílčích výtek je patrné, že diplomantka prokázala schopnost samostatné tvůrčí práce. Její práce splňuje požadavky na diplomové práce kladené, a proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení

- dobře -

Podpis oponenta diplomové práce: _____

Datum: 3. 8. 2017